

היינט פאקסבלאט

№ 289 | Łódź Piędziątek, 14 grudnia 1931 r. | ניינטער יאהרגאנג | לאדז, מאנמאן, ד' טבת תרצ"ב | № 289
Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — 224-71 טעל. פערמיראווער 21, טעל. 224-71.

געגען די אנטיעמיטישע עקסצעסען

ווענדונג פון „אגודת הרבנים“ אין אמעריקא צום פרעזידענט הובער אוי פוילישען אמבאסאדאר טיטום פיליפאוויטש די האנפערעניז אין באזער,

מינ. זאלעסקי צוריקגעקומען פון לאנדאן

וואַרשא, 13. (טעלעפאניש פון אונזער קאָר-רעספאָנדענט) היינט 6,25 אין מיטן פאַרייער צוג צוריקגעקומען קיין וואַרשא דער אויסערן-מיניסטער זאלעסקי.

סאוועטישער פראצעס פאר שפעקולאציע מיט ברויט

מאָסקווע, 13. (פאָט) פון אַסטראַכאן אין זען מודיע, ווערן פראצעס געגען 86 קאָאָפּראַטיוו-אַרבייטער, וועלכע זענען בעשולדיגט געוואָרען, אַז זיי האָבען שפעקולירט מיט ברויט, וואָס זיי האָבען דערהאַלטען אויף קאַרטען פון רעגירונגס-בע-קאָרטען.

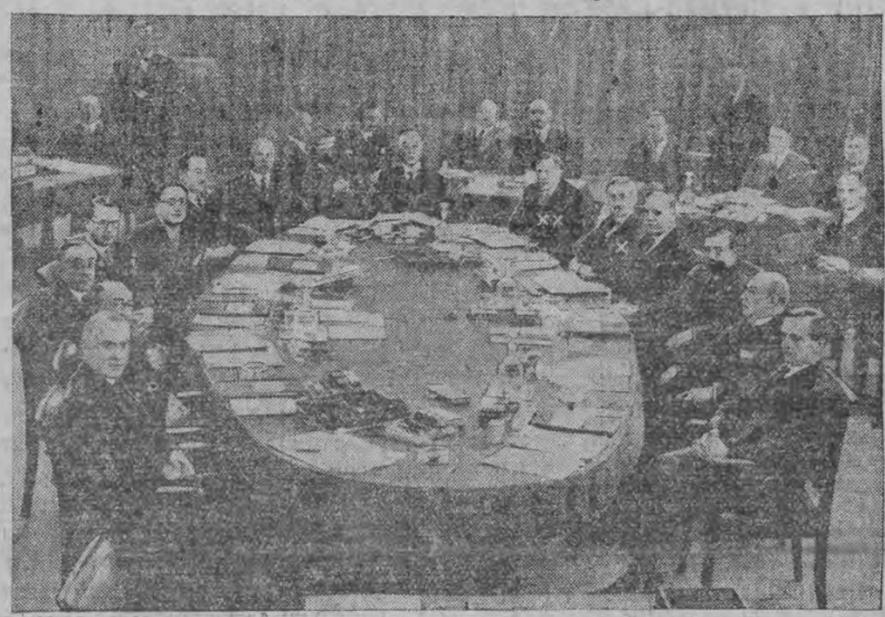
20 בעשולדיגטע זענען פערמאשט געוואָרען זי: 10 יאהר תּסיסה; 4 — צו 9 יאהר; 13 — צו 6 יאהר און די איבריגע צו קלענערע שטראַפּען. 5 זענען בעפרייט געוואָרען.

יידישע אגענץ איינגעלאדען קיין באסטאן

ניו יארק (יט"א) די קאָנפּערענץ פאַרן אַרבייט טענדען ארץ-ישראל, וואָס איז אָפּגעהאַלטען געוואָרן דער די טעג אין באַסטאָן, האָט איינשטימיג בעשלאָן טען איינצולאָדען די יידישע אַגענץ אָפּצוהאַלטען איהר ערשטע סעסיע אין יאהר 1932 אין באַסטאָן.

פראצעס געגען אנטיעמיטישע פון די ראש-השנה-עקסצעסען אין בערלין

בערלין (יט"א) אין דער שטראַף-קאָמער פון בערלינער געריכט וועט זיך דעם 17-טען דעצעמבער אָנהויבען אין דער 2-טער אינסטאנץ דער פראצעס פון די פּעראַרטיילטע פאַר אַנטי-סעמיטען אין די בערלינער ראש-השנה-עקסצעסען. אויף דער בע-שולדיגונגס-באַנק וועלען זענען 41 אָנגעקלאָגטע, ווי מען זעהט פאַר וועט דער פראצעס דויערען העכער 4 וואָכען.

אויף וועלכער עס ווערט בעהאנדעלט די פראגע וועגען די דייטשע חובות.

דועל צווישען ד"ר גאטליב און ד"ר דאווידזאן

וואַרשא, 13. (טעלעפאניש פון אונזער קאָר-רעספאָנדענט) נעכטען האָט ד"ר דאווידזאן צוגע-שיקט צום ד"ר גאטליב אַ בריף אין וועלכען ד"ר דאווידזאן רופט דעם ד"ר גאטליב אויף אַ דועל. די טבה פון דועל שטאמט נאָך פון אַ זיצונג פון וואַרשאַווער קהלה-ראַט. ד"ר גאטליב האָט דאָן געזאָגט, אַז ער האָט נישט קיין רעספעקט פאַרן קהלה-פּרעזעס מאָזער, ווייל ער איז אַנאַיבער-קריכער אַמאָל אין ער געווען אַ ציוניסט און איצט געהערט ער צו דער אַגודה.

ניו יארק (יט"א) די „אגודת הרבנים“ אין אמעריקע, האָט אויף איהר האַלב-יעהרליכער קאָנ-פּערענץ, וואָס איז אָפּגעהאַלטען געוואָרען אין נאָ-וועמבער אין סינסינעטי, צווישען אַנדערען בעהאַנ-דעלט די לעצטע אַנטי-יידישע אַרטיסטע-זיצונגען אין פוילען און אָנגענומען אַ רעזאָלוציע איבערשיקען דעם פרעזידענט הובער אַנאַפּעל אין וועלכען עס ווערט צו. אַנד. געזאָגט:

„מיר, די אַגודה-הרבנים אין אמעריקע האָבען בעשלאָסען אויפּצוהאַנגען אַ מאַכען אויף אויף דער לאַגע פון אונזערע ברידער אין פוילען. אונזער יאַנג איז געווען די הויפט-העלפּערין אין דער בע-פּרייאונג פון פוילען און אין גאַנצערען מינדער-הייטס-רעכט. מיר האָבען געהאַט, אַז האָבענדיג אַליין געליטען צווי פיל, וועט פוילען סימפּאַטיזירען מיט אַנדערע אונטער-דריקטע פעלקער. מיר זענען סיף געוויהרט פון די לעצטע געשעהענישען אין פוילען.“

צום סוף פון אַפּעל ווענדען זיך די רבנים אין אמעריקע צום פרעזידענט הובער, אַז אַמערי-קע זאל אין הסכם מיט איהר טראַדיציעס טון אַלץ, וואָס זי איז ביכולת לטובת די יודען אין פוילען.

די אַגודה-הרבנים האָט אויך איבערגעשיקט אַ ווענדונג צום פוילישען אַמבאַסאַדאר אין וואַשינגטאָן ה' טיטום פיליפאוויטש, וועלכער ענטהאַלט אַ פרא-טעסט געגען די אַנטי-יידישע אַרטיסטע-זיצונגען און אַ האָפּנונג, אַז די שולדיגע וועלען שטיפענען בע-שטראַפט ווערען. דער אַמבאַסאַדאר איז געוואָרען גע-בעטען איבערשיקען די ווענדונג צו דער פוילישער רעגירונג אין וואַרשא.

היטלעריסטען שאפען אַנ-איי-גענעם פלאט

בערלין, 13. (פאָט) „די וועלט אַם מאַנמאָג“ פּרעננט רעוועלוציעס וועגען אַנאַייגענעם פלאט, וואָס די היטלע-רלייט ווילען שאַפען. די אַנטי-הערץ פון די היטלע-פאַרטיי האָבען געזאָלט זיך ווענדען צו דער לופט-שיף-פאַבריק „אל באַטראַס“ מיט אַ בעשטעלונג פון 25 אַפּאַראַטען אַ טייל פון דער בעשטעלונג זאל שוין זיין אַויסגע-פיהרט און די אַפּאַראַטען זענען איבערגעגעבען גע-וואָרען צום דינסט.

ענטשולדיגונג.

דערמיט ענטשולדיג איך מיך פאר דער פער-וואלטונג פון פּעראיינ. סירושנער-צעך אין לאדז, זאוואדקא 4, פאר מיין ברעכען א פער-וואלטונגס-בעשלוס און פערזוכער, או אזעלכעס וועט מעהר נישט פאַרקומען און אלס צייכען פון חרטה שפּענדע איך 5 זלאָטעס לטובת דער הילפּס-קאסע ביים פּעראיינ. בורשמיז מאַריי.

Dr. Rózaner

ספּעציאַליסט פון הויט און ווענערישע קראַנק-הייטען, מענור-שזעכע און קינדער-לאַזויגקייט נאַרומאווימישא 9, טעלעפאן 128-98 נעמט אָן פון 8-10; 8-4 אַווענד. זונטאָג פון 9 ביז 10 פּרייז.

נעמיש-באַקטעריאלאגישע לאַבאראַטאָריע

פּוּז — מאַגיסטער **נ. שאַיץ** פּיעמריהאווער 37, פּראַנמ 2 שטאָק אנאליזען פון קאַל, אַרין, לייכעץ א. אַנד. מעסיגע פּרייזען, מעסיגע פּרייזען

ה' שמואל לייב רייכמאן און פרוי וואלה

צו דער חתונה פון זייער ליבען זיהו וואלה מיט פרה. פראניע ליבערמאן אין פיעטריקאו, ווינצען מיר א הארציגען מול-טוב אין דעם יונגען פאר א גליקליך צוזאמענלעבען. חיים דוד שינשווויטש און פאמיליע.

הילפס-פעו איין „משמרת החולים“

שבת-צו-נאַכטס. דעם 19-טען דעצעמבער 1931, 10 א זיגער אַווענד קומט פאַר אין זאל פון „הומיר“, אלטע קאַשטשווקי 21

א האנצערט-ראוט

מיט אַ רייכע, פּערשידענאַרטיגע ליטעראַריש-סינסטלערישען פראגראם. מוזיק — 2 ארכעסטערס — טענען — פאנמען-לאטעריע **שעהנהייטס-אויז טאַנץ-האַנקורס.** טענען ביז פארטאגס. קאַלעסאַלע אַסראַקציע. די גאַנצע הכנסה אין בעשטימט פאר, משמרת החולים. פילמעטען צו בעקומען אין קאַנצעלאַריע פון „משמרת החולים“ ביי ה' בוכהאַלטער מ. גאַלברעג און אין טאָג פון ראַט-ביי די קאַסע פון „הומיר“.

נאך קורצע און שווערע ליערען איז נעכטען געשטאַרבען אין עלטער פון 79 יאהר אונזער ליבע מוטער, גרויסמוטער, שוויגערמוטער, און איהרגרויסמוטער

נ"ע ליבע יוכבד אשת אלתר שמונאל ז"ל גאר-דבערג

(בת ר' הערשעל זשעליכאווער ז"ל מראדאשיץ) די לוייה קומט פאר היינט, מאנמאן, ד' טבת, 12 מיטגן פון טרויער-הויז קלינסקיגע 40, וועגען וואס עס טיילען מיט אין גרויס צער די טיפּפּריווערנדע הינטער-בליבענע.

דער שווערגעטראַפּענער פאַמיליע ליפשיץ

צויליבן טויט פון זייער היינסעליכעטען מאן און פאטער, אונזער נעשעצטען און אונטערנעמליכען שוץ

נ"ע דוד ליפשיץ

דריקען מיר אויס אונזער איינגעטען מוטגעפיהל מיט המקום ינחם אתכם בתוך שארי אבלי ציון וירושלים.

דאט פערסאנאַל

פון דער פירמע ד. ליפשיץ נאָוואַ מיטעסאָ 5. 7549

פאלקס בלאט = בעוועגונג

די בעסטע האקעי-מאנשאפט

דער קלוב פון אטאווא (סאנאדע) אין אנגענומען קיין בערלין

דער פוסבאל אין פוילען דארף רעפארמירט ווערען

זייט די לעצטע צייט ווערט אין דער פוילישער ספארט-וועלט שטארק דיסקוסירט די פראגע וועגן רעפארמירען די אזוי גערופענע פוילישע "ליגע" פון דעם פאפולערסטען ביים היינטיגען טאג ספארט אין פוילען - פוסבאל.

די דאזיגע דיסקוסיע איז ארויסגעשוואמען גאנץ צופעליג און צוליב א גאנץ אומשולדיגען ענין און בעמליך: די פוילישע "ליגע" האט היינצוהער ער-ווארבען די ווייניג פאפולערע פראווינציאלע פוס-באל-מאנשאפט פון שעדלעצער 22 פולק. עס איז שוין דורך אלעמען פעסטגעשטעלט גע-ווארען, אז דער פוסבאל אין פוילען האט לעצטענס צו פערצייכענען א געוויסער ירידה און דאס האט אין א גרויסער מאס גורם געווען אין דער טלעה-טער מאטעריעלער לאגע פון די פוילישע "ליגע" קלובען. עס איז שוין לעצטענס דערגאנגען אזוי ווייט, אז אין גרעסטע ספארט-צענטער אין פוילען אין אויבערשלעזיען, האט מען נאך א "ליגע" מעשט נישט אומגעקערט די ריזיגע הוצאות פאר די געסט און די שפילער זענען געבליבען איבריגע צוויי טעג אין אויבערשלעזיען, בוד מען האט זיי נישט צוגע-שיקט קיין בעלד פון דערהיים.

מיט'ן אריינקומען פון 22 פולק, האט זיך דער געפאלן פון דעפיניטען בעדייטענד פערשטארקט. ווייל די מיליטערישע מאנשאפט וועט אין קיין שום שטאט נישט צוועקען קיין אינטערעס און עס איז דעריבער פאראויסגעזעהען פון אלע איהרע ארויס-טריטען גרויסע דעפיניטען. די פוסבאל-פיהרער אין פוילען האבען דער-בעי אנגעהויבען א גרויסע דיסקוסיע וועגן רע-פארמירען די "ליגע" און אזוי ארום געפונען אבי-אויסוועג פון דער געשאפענער לאגע. מען האט אויס-געפונען פערשידענע מיטלען, און עס האבען זיך דערביי אויסקרוסאליזירט דריי מיינונגען. איין גרופע וועלכע האלט, אז די "ליגע" - דארף פרגרעסערט ווערען און צוטיילט אין צוויי גרופען, א צווייטע גרופע, וועלכע לעגט פאר בכלל צו פערקלענערען

פוסבאל
וויסלא (רעג.) - סראסאוויא II 1:8
וויזשניצעקי - סראוואדושא 1:3

אין דורכגעלאפען אין בערלין 60 מעטער אין 6,4 סעק.

געוויכט-הויכען
נעכטען האבען זיך אין ווארשא פערענדיגט די מייסטערשאפטס-קאמפען אין הויכען געוויכטען. דאס ערשטע ארט אין דער הויכע-שטאט האט פערנאמען, "עניא" פאר, עלעקטרישע-שטאטש" (ווייטערדיגע ספארט-לייערע זעה פ-טע זייט)

ווארטא - נאריה - מייסטער פון פוילען
פויזען, 18 (סעל) היינט איז דא פאר-נעקומען דער באקסט מעשט וועגן דער מייסטער-שאפט פון פוילען צווישען דער הינדער, ווארטא און ב.ס.ס. פון אויבערשלעזיען. דער מעשט האט זיך פערענדיגט מיט א נצחון פון ווארטא אין פערעליטיש 6:10.

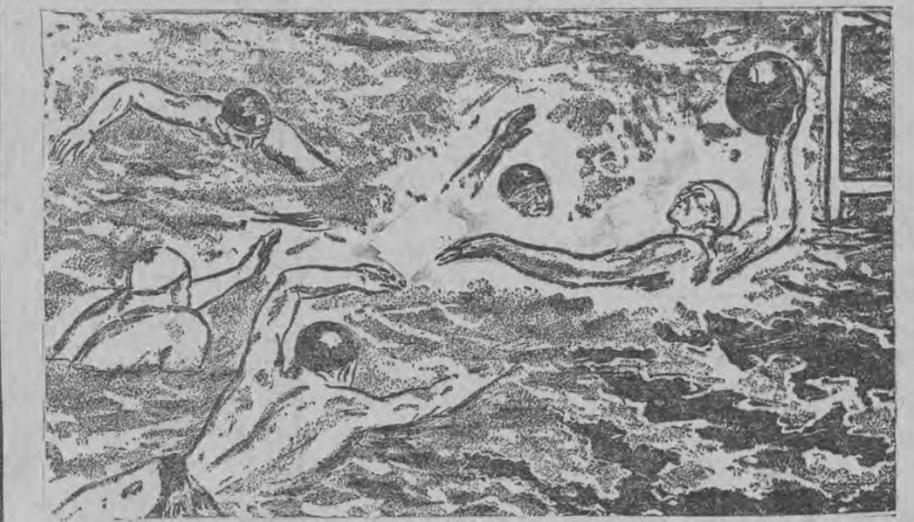
ספארט-שפילען-סודניד אין קראקא
אין קראקא האבען שבת און זונטאג געוויילט די ספארט-שפילער פון פראנער, א.י.מ.צ.א. און האבען נעשילט אייניגע רעפערענצונאך מעשען אין קאריב-באל און אין נעץ-באל. די בעזונדערע רעזולטאטען זענען פאלגענדע:
קארב-באל
קראקא - א.י.מ.צ.א. (פראנ) 25:31
קראקא - א.י.מ.צ.א. (פראנ) 32:31
נעץ-באל
א.י.מ.צ.א. - קראקא 23:32
א.י.מ.צ.א. - קראקא 30:11

האקעי
קאטאוויץ.
פויזען - שלעזיען 1:2
פאנאו - אוסראינע 0:2
א דאנק דעם דאזיגען נצחון איז פאנאו פערבליבען אין "א-קלאס".

דער פאפולערער האקעי-ספארט

מאמענט פון מעשט מערב-דייטשלאנד נענען דרום-דייטשלאנד

קאמען פאר מייסטערשאפט אין וואסער-באל-שפיל אין בערלינער שוים-קלוב

ערשטער באהט-טריט אין לאדו
אין פערשירענע צווייגען פון דער ספארט-בעוועגונג ווערט יעדעס יאהר אדורכגעפיהרט מיט א ברייטען מערנעהם די אזוי גערופענע "ערשטע טריט" דאס הייסט יונגע ספארטלער, וועלכע הא-בען נאך ביו איצט נישט אנטיילגענומען אין קיין שום פענסטליכע ארויסטריטען בעווייזען זיך נאך געהעריגע צוגרייטונגען מיט זייער קענטניש פאר דער ברייטער ספארט-וועלט.
שבת און זונטאג זענען אין לאדו פארגע-קומען די "ערשטע טריט" פון באקס אין לאדו. די דאזיגע קאמפען האבען ארויסגערופען א שטאר-

צירי אומעם
טעניס-וועלטמייסטערין איז שווער קראנק געווארען:
נעכטען איז פארגעקומען ביי פערמאכטע סירען דער דריטער און דעצירירענדער מעשט וועגען אריבערגעהען אין דער "א-קלאס צווישען יודישען ספארט-פעראין, מכבי" און "נייער".
ווי מיר האבען שוין געמאלדען איז דער לעצטער מעשט צווישען די אויבערדערמאנטע מא-שאפטען אנולירט געווארען צוליב די פארגעקומע-נע עקסצעסען אויף די יודישע שפילער. דער נעכ-טיגער מעשט איז פארגעקומען ביי אויסערגעווען ליכע בעדינגונגען אויף א נאמען גליטשיגען באדען, עס איז פשוט געווען א געפאהר צו לויפען אויפ'ן פלאץ.
דער מעשט האט זיך פערענדיגט א דאנק דער איינזייטיגקייט פון שידס-ריכטער מיט א נצחון פון "נייער" אין פערשעלעטניש פון 10:12.
דער ריכטער האט גאנץ צושפיל פערארדענט צוויי שטאף-שטימען צו די יודישע מאנשאפט און דאס האט דעצירירט אין דעולטאט פון מעשט.

א פעגעניש מיט א העל-זעהער נייע טיפען פון יודישען לעבען

פון ראובן פרייניו.

אָט דער געזעלשאַפֿטליכער קרייז אין נאַמיבעל, לויטן באַמערקן, אָדער ריכטיגער געזאַגט: טעאַרער טיש, — אַנאַליטעט-אַנאַליטעט, אָדער נאָך בער סער געזאַגט: קאַסמאַפּאָליטי-אַנאַליטעט; דאָך און דער ווירקליכקייט איז אָט דער קרייז רייך יודיש. קיין אַינע נישט-יודישען פּנים האָבן אַיך-אַזוי שיען די באַקאַנטע-יודישע יודישע פּנים נישט געקאַנט ענטדעקען.

און אין אָט דעם קרייז פון די אַויסגעוואַרעל-טע גייסטיגע וואַנדערער פון די נישט-אַהין און גישט אַהע-גינג, די אייביג מאַרגענדיגע און אייביג ווייטערדיגע — אין אָט דעם מיר זעהר פּרעמדען קרייז, האָבן אַיך צום ערשטן מאל געהערט דעם אַרענטאַלישען באַמערן אַלי בן אַסטראָ.

אויסגעשפּראַכענער וועלט-אַנאַטאָמאָג אָדער גייסט-גע רייטנגאנג.

די וויסנשאַפֿט איז אין אָט דעם קרייז פּוּל-שטענדיג באַנקראַטירט און אַרגומטירט-שליידערט פון איהר טראָן, אָבער אַיך די שמאַלקע-פּיגע און פינסטערע געגנער פון פּאָזיטיווער וויסנשאַפֿט ווערן דער דאַרט פּראַכטעט און אַויסגעשלאָסען.

אַי די רעליגיע איז דער אַטעאיזם (די גאַט-ליקע נוגג) אין אַלע זייערע בעקאַנטע און שוין אָפּגער-שאַקטע סאָרטיגען ווערען אָפּגעשטויסען מיט אַי-אַרטיגען שטייכל.

די ליטעראַטור און די קונסט פון נעכטען ווער-רען טערדעכענט אין אָט דעם קרייז אַלס אומגעלומט פּערטע און מינדער-ווערטע, שפּילערייטע פון פּאַר-דאָר המבול, טאַמאַס מאָן אַרטור שניצלער, און יעקב וואַסערמאַן ווערען פּערוואַרפּען צום אַלטען אַיזען, די קונסט און די ליטעראַטור פון היינט, פון דער לעצטער שעה, זענען אַיבערהויפּט נישט ווערט מען זאָל וועגען ווי פּעליטען אַ וואַרט.

מיט גרויס צופרידענקייט האָבען זייער מענטשן וועלכע זענען אין גרונד-גענומען די אַינמאָדערנער-סטע און פּערביטערסטע געגען דער גאַנצער וועלט.

פאראן הירש דער גרעסטער יודישער פילאנאפ

פון א. א. ארפערוי.

דידעקטאָר פון דער באַנק, דער שעה פון דער פּרעסע, ער האָט אַרױסגעוויזען אַינער-געווענער ליכע פענגיקייטען אין פּינאַנצען און שטאַרק דייסטיקייט אין דערפיהרען די גרעסטע פע-פּלאַנטערסטע באַנק-געשעפטען. ער איז געווען זעלבסטשטענדיג אין זײַן אַרבייט, האָט זיך געהאַט זײַנע אייגענע איינפאַלען, וועגען און סיסטעמען און האָט זיך זעלבסט פּערזאָנען מיט די אַנדערע אַר-געטימער — אין דערפיהרען פון דער באַנק. דאָך האָט איהם אַוועקגעשטעלט אין אַ שווערער לאַזן און ער איז אין אַ פאַר יאָר צױבן אַרױסגעטרעטען פון דער באַנק, וואו ער האָט אָבער אין אַ קראַצע צײַט בעוויזען צוגעוואַקסענע אַ גרויס פּער-מעגלען.

פאראן הירש מאכט א נעשעפט, וואס פטרוואנדרט די נאנצע וועלט...

ער האָט זיך אַרײַנגעוואַרפּען אין אייגענע געשעפטען, זעהר גרויסע, דייסטיקע און פּער-צווייטע אַנטיסעפּינע-מאָנאָנען. ער האָט זיך פּעראַיב-טערעסירט מיט איבערנעהמען די קאַנצעסיעס צו בויען נייע באַהן-ליניעס אין עסטרייך, פּאָלאַקע-לענדער, רוסלאַנד, טערקיי, און זענער צײַט זענען עס געווען די גרעסטע געשעפטען אין אייראָפּאַ.

און פאַראַן מאַרײַט דעם הירש האָט זיך ספּעציאַל-זערט אין דעם בעזונדערס האָט ער זיך בעריהמט געמאַכט מיט זײַן דרייסיגערען די באַהן - ליניע, וואָס האָט פּעראַיבויט די פּאָלאַקע-לענדער מיט אַנטיסעפּינע-פּאַלאַ, די דאָזיגע אַנטערנעהמונג זײַט געווען די גרעסטע געזעלשאַפֿט אין אייראָפּאַ פאַר אַ באַנק-רײַכע און אינדוסטריע - וועלט אין אייראָפּאַ. פאַר אַ באַנק-רײַכע און פּרינציפּל האָט געהאַט אַי-געדינגענען די קאַנצעסיע פון דער טערקישער רע-גירונג אַויסצובויען די באַהן. זי האָט געמאַכט די גרעסטע בעמיחונגען, האָט צוגעצויגען די געטעט פּאַכמעכער, האָט געוואַרפּען מיט געלדער - און עס האָט זיך איהר נישט אַיינגעגעבען. זי האָט זיך געמוזט אַפּאַזאָנען און דער אַרבייט און פאַראַן הירש האָט זיך געמאַכט, אַז ער וועט זי דריי-סייהרען. די גרעסטע באַנקירען האָבען עס געהאַל-טען פאַר זעהר אַ רײַזיקאַלישע אַנטערנעהמונג.

פאראן הירש דער גרעסטער יודישער פילאנאפ

פּעטער פון דער מענשהייט — אין אַליין, אין זײַן אינטימען לעבען, נישט אַלע מאל געווען גליקליך. צוויי איז אונטען פון דער וועלט באַראָן מאַרײַס דע הירש, אָבער זײַן באַמערן, זײַן אַנדערקען וועט שוין ווערן אייביג בליבען אין דער געדעכטניש פון יודישען פּאַלק. ער איז געווען אַנאַליטעט-מענטש, האָט געהאַט אַויסגעוועהנליכע, מערק-ווירדיגע אידעען און האָט אַיפּגעשטעלט אַ ווערק, וואָס האָט איהם געמאַכט אַנטער-פּעריאָלן בײַ יודען. מען פּייערט אײַם זײַן 100. געבורט-טאָג. מען פּייערט דעם אַנדערקען פון אָט דער רײַזער אַיב-נעהויערער יודישער פּערזענליכקייט, וועלכע וואַרט נאָך אַליין אײַהר אײַס-הײַליכער פּאַנאַפּיע. זײַער עס וועט זײַ אַנשטריבען, וועט אַנשטריבען אַ שטיק יודישע געשיכטע פון דעם שטריימען 19. יאָרהונדערט פון יודישען לעבען און וועט פּער-פּאַסען אײַבע פון די אינטערעסאַנטסטע שפּאַנענדסטע ראַמאַן-פּאַנאַפּיעס, וואָס האָט קענען נאָך זעהר וועניג, ממש אַינגאַבען נישט, אין אַנזעהר מאָד דערנער יודישער ליטעראַטור.

פאראן הירש מאכט א נעשעפט, וואס פטרוואנדרט די נאנצע וועלט...

פאַראַן מאַרײַט דעם הירש איז געווען געווען דער גרעסטער יודישער פּערזענליכקייט, וועלכע וואַרט נאָך אַליין אײַהר אײַס-הײַליכער פּאַנאַפּיע. זײַער עס וועט זײַ אַנשטריבען, וועט אַנשטריבען אַ שטיק יודישע געשיכטע פון דעם שטריימען 19. יאָרהונדערט פון יודישען לעבען און וועט פּער-פּאַסען אײַבע פון די אינטערעסאַנטסטע שפּאַנענדסטע ראַמאַן-פּאַנאַפּיעס, וואָס האָט קענען נאָך זעהר וועניג, ממש אַינגאַבען נישט, אין אַנזעהר מאָד דערנער יודישער ליטעראַטור.

פאראן הירש מאכט א נעשעפט, וואס פטרוואנדרט די נאנצע וועלט...

פאַראַן מאַרײַט דעם הירש איז געווען געווען דער גרעסטער יודישער פּערזענליכקייט, וועלכע וואַרט נאָך אַליין אײַהר אײַס-הײַליכער פּאַנאַפּיע. זײַער עס וועט זײַ אַנשטריבען, וועט אַנשטריבען אַ שטיק יודישע געשיכטע פון דעם שטריימען 19. יאָרהונדערט פון יודישען לעבען און וועט פּער-פּאַסען אײַבע פון די אינטערעסאַנטסטע שפּאַנענדסטע ראַמאַן-פּאַנאַפּיעס, וואָס האָט קענען נאָך זעהר וועניג, ממש אַינגאַבען נישט, אין אַנזעהר מאָד דערנער יודישער ליטעראַטור.

פאראן הירש מאכט א נעשעפט, וואס פטרוואנדרט די נאנצע וועלט...

פאַראַן מאַרײַט דעם הירש איז געווען געווען דער גרעסטער יודישער פּערזענליכקייט, וועלכע וואַרט נאָך אַליין אײַהר אײַס-הײַליכער פּאַנאַפּיע. זײַער עס וועט זײַ אַנשטריבען, וועט אַנשטריבען אַ שטיק יודישע געשיכטע פון דעם שטריימען 19. יאָרהונדערט פון יודישען לעבען און וועט פּער-פּאַסען אײַבע פון די אינטערעסאַנטסטע שפּאַנענדסטע ראַמאַן-פּאַנאַפּיעס, וואָס האָט קענען נאָך זעהר וועניג, ממש אַינגאַבען נישט, אין אַנזעהר מאָד דערנער יודישער ליטעראַטור.

פאראן הירש מאכט א נעשעפט, וואס פטרוואנדרט די נאנצע וועלט...

פאַראַן מאַרײַט דעם הירש איז געווען געווען דער גרעסטער יודישער פּערזענליכקייט, וועלכע וואַרט נאָך אַליין אײַהר אײַס-הײַליכער פּאַנאַפּיע. זײַער עס וועט זײַ אַנשטריבען, וועט אַנשטריבען אַ שטיק יודישע געשיכטע פון דעם שטריימען 19. יאָרהונדערט פון יודישען לעבען און וועט פּער-פּאַסען אײַבע פון די אינטערעסאַנטסטע שפּאַנענדסטע ראַמאַן-פּאַנאַפּיעס, וואָס האָט קענען נאָך זעהר וועניג, ממש אַינגאַבען נישט, אין אַנזעהר מאָד דערנער יודישער ליטעראַטור.

אין ווען איז עס געווען דאָרטען בן און צום ערשטען מאל אײַפ-מערקטע געוואָרען אײַף אַ נייער דערשיינונג, אײַף אַ נייעם טײַם יודישע פּרנסות.

כמעט דאָך אַ צופאַל איז מיר אײַסגעקומען בײַצוואויבען אַן עקספּערימענטאַל-אַוועד, אין אַרבייטער-זאַל פון אַ "העלזעהער", וואָס האָט זיך לערנען אַלי בן אַסטראָ.

די מעשה איז געווען אַזױ:

אַנאַווענד פרייער (דער נײַטער אין חודש דעצעמבער 1920), בין איך געווען אײַנגעלאָרען אַלס אַ גאַסט אין אַן אָפּגעשלאָסענער געזעלשאַפֿט פון אײַנסעלעקטועלער יוגענד, אַנאַליטעט-אַנאַליטעט קרייז פון פּריידענקער, פון "נייך-אַנאַליטעט", וואָס קײַנער פון זײַ געהערט נישט צו קיין פּאַרטיי און אָפּערקלענט נישט קיין אַרטייטעט.

עס איז נישט קיין געהימע געזעלשאַפֿט, דאָך זענען זײַ אָפּגעשלאָסען און אײַסגעשלאָסען פון דער עפעסעליכקייט. די לאַזען נישט צו און זײַער קרייז הברים, וועלכע האָבען געפונען אָדער זײַ גלויבען נאָך אַז זײַ האָבען געפונען, אַ וועג אין לעבען. דער קרייז איז אָפּגעשלאָסען פאַר הברים וואָס געהערען שוין צו ערגעץ וועלכער עקזיסטירענדר פּאַרטייטער פּאַרטיי, אָדער צו אַ בעשטימטער און

פאראן הירש מאכט א נעשעפט, וואס פטרוואנדרט די נאנצע וועלט...

פאַראַן מאַרײַט דעם הירש איז געווען געווען דער גרעסטער יודישער פּערזענליכקייט, וועלכע וואַרט נאָך אַליין אײַהר אײַס-הײַליכער פּאַנאַפּיע. זײַער עס וועט זײַ אַנשטריבען, וועט אַנשטריבען אַ שטיק יודישע געשיכטע פון דעם שטריימען 19. יאָרהונדערט פון יודישען לעבען און וועט פּער-פּאַסען אײַבע פון די אינטערעסאַנטסטע שפּאַנענדסטע ראַמאַן-פּאַנאַפּיעס, וואָס האָט קענען נאָך זעהר וועניג, ממש אַינגאַבען נישט, אין אַנזעהר מאָד דערנער יודישער ליטעראַטור.

פאַראַן מאַרײַט דעם הירש איז געווען געווען דער גרעסטער יודישער פּערזענליכקייט, וועלכע וואַרט נאָך אַליין אײַהר אײַס-הײַליכער פּאַנאַפּיע. זײַער עס וועט זײַ אַנשטריבען, וועט אַנשטריבען אַ שטיק יודישע געשיכטע פון דעם שטריימען 19. יאָרהונדערט פון יודישען לעבען און וועט פּער-פּאַסען אײַבע פון די אינטערעסאַנטסטע שפּאַנענדסטע ראַמאַן-פּאַנאַפּיעס, וואָס האָט קענען נאָך זעהר וועניג, ממש אַינגאַבען נישט, אין אַנזעהר מאָד דערנער יודישער ליטעראַטור.

פאַראַן מאַרײַט דעם הירש איז געווען געווען דער גרעסטער יודישער פּערזענליכקייט, וועלכע וואַרט נאָך אַליין אײַהר אײַס-הײַליכער פּאַנאַפּיע. זײַער עס וועט זײַ אַנשטריבען, וועט אַנשטריבען אַ שטיק יודישע געשיכטע פון דעם שטריימען 19. יאָרהונדערט פון יודישען לעבען און וועט פּער-פּאַסען אײַבע פון די אינטערעסאַנטסטע שפּאַנענדסטע ראַמאַן-פּאַנאַפּיעס, וואָס האָט קענען נאָך זעהר וועניג, ממש אַינגאַבען נישט, אין אַנזעהר מאָד דערנער יודישער ליטעראַטור.

פאַראַן מאַרײַט דעם הירש איז געווען געווען דער גרעסטער יודישער פּערזענליכקייט, וועלכע וואַרט נאָך אַליין אײַהר אײַס-הײַליכער פּאַנאַפּיע. זײַער עס וועט זײַ אַנשטריבען, וועט אַנשטריבען אַ שטיק יודישע געשיכטע פון דעם שטריימען 19. יאָרהונדערט פון יודישען לעבען און וועט פּער-פּאַסען אײַבע פון די אינטערעסאַנטסטע שפּאַנענדסטע ראַמאַן-פּאַנאַפּיעס, וואָס האָט קענען נאָך זעהר וועניג, ממש אַינגאַבען נישט, אין אַנזעהר מאָד דערנער יודישער ליטעראַטור.

פאַראַן מאַרײַט דעם הירש איז געווען געווען דער גרעסטער יודישער פּערזענליכקייט, וועלכע וואַרט נאָך אַליין אײַהר אײַס-הײַליכער פּאַנאַפּיע. זײַער עס וועט זײַ אַנשטריבען, וועט אַנשטריבען אַ שטיק יודישע געשיכטע פון דעם שטריימען 19. יאָרהונדערט פון יודישען לעבען און וועט פּער-פּאַסען אײַבע פון די אינטערעסאַנטסטע שפּאַנענדסטע ראַמאַן-פּאַנאַפּיעס, וואָס האָט קענען נאָך זעהר וועניג, ממש אַינגאַבען נישט, אין אַנזעהר מאָד דערנער יודישער ליטעראַטור.

אין אַן אַרטיקל פון דער פּרעסע, פאַר אַ באַנק-רײַכע און אינדוסטריע - וועלט אין אייראָפּאַ. זײַער עס וועט זײַ אַנשטריבען, וועט אַנשטריבען אַ שטיק יודישע געשיכטע פון דעם שטריימען 19. יאָרהונדערט פון יודישען לעבען און וועט פּער-פּאַסען אײַבע פון די אינטערעסאַנטסטע שפּאַנענדסטע ראַמאַן-פּאַנאַפּיעס, וואָס האָט קענען נאָך זעהר וועניג, ממש אַינגאַבען נישט, אין אַנזעהר מאָד דערנער יודישער ליטעראַטור.

איז פייער פון דער מלחמה איז מאנדזשוריע

(א ברית פון כארבי'ן)

פונג פון מאנדזשוריע אלס דער אנהויב פון א נייעם עטאפ, וועלכער קאן דערפיהרן די וועלט צו א נייער שרעקליכער מלחמה, וועלכע וועט זיין א מלחמה פאר דער הענגעמאניע פון דער געלער ראטע אויבער דער וועלט.

דעם געשלאגענעם טרעט איטליכער מיט די פיס, ווי ס'איז בעוואוסט, האבען פאר די לעצטע עטליכע יאָהר די נאָנקינגער און מוקדונגער כינעזער שרעקליכע געוועט מיט אלע מעגליכקייטן צו פערשטארקן זייערע קריגערשע רעסורסן, האָר פּען געטון אלעס מעגליכע צו שטעלן זייערע אַר-מיינען אויף אַ געוויסער מיליטערישער הויך. זיי האָבען איינגעלאָרען אַ גאַנצע רייע געוועזענע ווייט-נוואַרדיאישע רויסיש-צאָרישע גענעראַלען פון די מאַנצזשורישע עמפּאָריען, האָבען זיי אַרײַנגע-נומען אין אַרבעט, אַיבם לופט-פּלאַט, די לעצטע האָבען בעקומען כינעזישע מיליטערישע און זיך געוואָרענט אויף גוט-בעשאַלטע שטעלעס. איצט האָבען די וועלכע ווייט-נוואַרדיאישע גענעראַלען זיך אויסגעדרעסט מיט'ן רוקען צו די כינעזער און געהען אַרײַבער אין דינסט צו די יאַפּאַנער. די לעצט-טע צאָהלען מיט יאַפּאַנישע יענעס, וועלכע זענען מעהר סטאַביל, ווי דער כינעזישער דאָלאַר, אין דער הינזיכט האָט זיך בעוואַנדערט אויסגעצייכענט דער צאָרישער רויסישער גענעראַל קלעזושע, וועלכער איז באלד דער ערשטער אַדמיראַל פון דינסט פון די כינעזער און אין אַרײַבער צו די יאַפּאַנער. ס'איז צו האַפּען, אַז דער פּאַקט וועט אויף אַהבא, אויב כינע וועט אַרויס גען יענע פּונם איצטיגען גער-שפּענסט, זיין אַ גוטע לעבן פאַר די כינעזישע פּיהרער, וועלכע האָבען פּרעזענט מיט ווייט-נוואַר-דייער אלע זייערע אַדמיניסטראַטיווע אַנשטאַלען אין צפון-מאנדזשוריע.

בלבל האָט די כינעזישע רעגירונג געפיהרט פאַר די לעצטע פאַר יאָהר זעהר אַנאַרעטיווע פאַר ליטיק בנוגע די שוועצע, בירגער פון מלכות, וועל-כע האָבען נישט אין כינע קיין עקסטרע-טעריטאָריעלע רעכט און קיין בעוואַנדערע קאָנווענציעס. אין דער זעלבער מאָס ווי די בירגער פון די שטאַרקע מלכות

מאנדזשוריע. די בעזונדערע צווישן אמעריקע און יאַפּאַן זענען פּערשארפט צוליב אַ גאַנצער רייע עקאָנאָמישע סיבות. דער אמעריקאַנישער פּלאַט ביי די פּיליפּינען און ביי די ברעזען פון כינע שטערען די הערשאַפט פון יאַפּאַן אויפ'ן שטילען ים (פּאַ-סיפיק). בעוואַנדערט האָט זיך פּערשארפט די בער-זיחהנג צו אמעריקע נאָכ'ן אימפּאָרציע-געווען פון 1924, וועלכער פּערבאַט די איינפואַרצונג פון יאַ-פּאַנער אין אמעריקע. נאָך נאָכמעהר איז יאַפּאַן בעוואַנדערט פּונם צווייטע שכן - סאָוועטן-רוסלאַנד. דער וואָקס פּונם עקאָנאָמישען קריזיס צוזאַמען מיט דער וואַקעלדיגער פּאָליטישער לאַגע אין יאַפּאַן פּערשטאַרקען די לינקע שטרעמונג אין די ריזען פון די יאַפּאַנישע אַרביטער-מאַכען, דער פּאָליטישער סיסטעם פון דער שכינישער סאָוועטן-רוסלאַנד לאָזט נישט רוהען די יאַפּאַנישע אימפּער-יאַליסטען, דערצו קומט נאָך צו אַ גאַנצע רייע עקאָנאָמישע קאָפּליקטען אין צוזאַמענהאַנג מיט די פּי-פּאַנג קאָנצעסיעס ביי קאָסטאַסקע און אויפ'ן אַכאַטסקען ים.

די גאַנצע מאַכט און איינפלוס פּונם איצטי-גען יאַפּאַן געפינט זיך אין די הענד פון דער מיליטערישער קליקע, וועלכע שטעהט שטאַל און איינען דורכצופיהרן איהר פּראָגראַם: פּערבאַטן די הענגעמאַניע אויפ'ן פּאַסיפיק, אַרײַנסטויסען אַר-מעריקע פון די וואַסערן פּונם שטילען ים. זיין די איינציגע און אַלמעקטיגע הערשערין פון גאַנץ אַזיע, דיקטירען איהר ווילען די לענדער פון אייראָפּע. די פּערבאַטונג פון מאנדזשוריע איז דאָס ערשטע רינגערע אַיבם קייט פון איהר פּראָגראַם. יאַפּאַן פון סאָוועט-רוסלאַנד און בעקונג אַ פּעסעטע און מעכטיגע עקאָנאָמישע באַזע אין פּאַל פון אַ מל-זומה מיט אמעריקע.

דערפיער דאַרף בעטראַכט ווערען די פּערבאַ-צום כינעזיש-יאַפּאַנישען קריג

אינטערנאַציאָנאַלע זעלבסט-שוין אין פרעמדע-ווארטאל אין פּיענטסין

א ראבאי פסק'ענט, אז מען מעג אויך פאר דער חתונה

(ברית פון האליפארניע)

וועמען זיך אויסצושטעלען מיט זיין העלדישער געוואַקסטיקייט. אַט אַזאַ מן פּערשפּעטיגטער העלד, איהר האָב איך מורא, דער קאָליפּאָרנער ראַבאַי, וואָס האָט איצט, אין נאָוועמבער 1931, זיך קום אַנגענומען מיט מוט און גע'ספּיקענט, אַז „מע מעג", אמת, דאָ האַנדעלט זיך נישט וועגען פּרעכען אַ תּענית אין דעם זין פון יענעם בערדיטשעווער שטאָט - אַפּיקורס. ראַבאַי הערמאַן ליסאָוער, פון לאַס אַנג-זשעלעס. רעדט וועגען אַנאַנדער מין „תּענית" ער זאָגט: אַז דער „מע טאָר נישט", וואָס דאָס געווען און די מאַראַל האָבען פּערפאַסט פאַר בהר-רים און תּהלות ביו זייער הוּפּה יקדוּשין, איז שוין אַנאַוואַסעפּילטען און אַנאַנדער. דערפיער האָט דער געטרער ראבאי זיך אַנגענומען, ווי גע-זאָגט, מיט מוט און גע'ספּיקענט, אַז „מע מעג" אויך פּריהער, פאַר הוּפּה יקדוּשין.....

אוי דאָס אַנדאָר זעהר געוואַנט מצד דעם דאָ זיגען. ביי אַ סך רבנים און אפילו ביי אַ טייל רא-באים וועט ראַבאַי ליסאָוער, מיט זיין איצטיגען „הכשר", אַוואַדי אויסזעהן אַזוי העלדיש ווי יענער בערדיטשעווער אַפּיקורס אין זיינע יוגע יאָהר-רען. ביים היינטיגען יוגנזאָרג, אָבער, וועט ראַבאַי ליסאָוער, „מע מעג", אויסזעהן אַ רעכט ביסעל פּערלעטערט. און גע'רדנשט האָט דאָס ראבאי ליסאָוער דער עיקר פאַר דער יוגענד. דאָס איז גע-ווען בעת אַ בעזאַטע מיט דעם געקאָנטען ענגלישען שריפטשטעלער און סאַציאַלאָג, בערשאַנד ראַסעל, דער דאָזיגער ראַדיקאַלער ענגלישער דענקער האַלט, אַז דער דערמאָנטער „מע טאָר נישט" איז שוין לאַנג באַקאַנט; אַז די גאַנצע חתונה-צערעמאָניע, מיט'ן גאַנצער קלאַפּער-געצייג - די הוּפּה, דאָס

מען דערזעהלט: בערדיטשעווער האָט אַמאַל גע-האַט אַ שטאַט-אַפּיקורס, אַנאַלעטען אַפּטיקער, וואָס האָט זיך אַנגעזעט אויפ'ן רבונ'ש-שול-עולם און האָט פּסדו געהאַלטען אין פּערשוואַרצען איהם ס'פּנים און די אויגען פון די בערדיטשעווער יודען. דער אַפּטיקער איז געווען אַז רייכער מענטש, אָבער אַ גרויסער חזיר, אַ מראַדיגער קמזון. האָט זיך קיינ-מאַל נישט פּערנינגען אויסצוגעבען אַנאַיבערדיגען גראַשען אפילו אויף זיך אַללין; פון געבען אַנדער-רע - איז אָפּגעטרעט. נאָר, אַז ס'איז געקומען אַ תּענית, ווען אַלע יודען האָבען געפאַסט, דעקאַלט פּלעגט ער זיך צוהוילען און שלעפען אַנדערע אין ווייך-שענק אַרײַן, זיי צו טראַקטירען, שפּעט נאָך-מיטגאָ, איהרער זיין און האָט זיך געזעצט, פּלעגט ער ממש שלעפען יודען ביי די יאַפּאַלעס!

„קומט טרינקען אַ גלעזעל וויין! אָבער גיכער, איהרער די זון געהט אונטער, וואָרעם באלד וועט מען שוין מעגען!"

אַט אַזוי האָט דער דאָזיגער אַפּטיקער יאָהרען לאַנג געטון דעם רבונ'ש-עולם אויף צו-הלכעס, און פּרימע יודען האָבען זיך גע'ווינדשט, פּאַרוואָס דער רבונ'ש-שול-עולם שווייגט איהם, אָבער סוף-פּל-סוף האָט דער דאָזיגער קמזנידיגער אַפּטיקער בער-קומען זיין שטייף. ער איז נישט געשטאַנדען פאַר דער צייט, חלילה, און אויך נישט אַינס געוואָרען פּערקוהר, ער האָט געלעבט און זיך גע'עלעצט אין עשירות, אָבער, ער איז געוואָרען אויס העלד; ער האָט דערלירען די קרוין פון שטאַט-אַפּיקורס. ער האָט דערלעבט זען ווען ווי אַ האַלבע שטאַט יודען, אַיב נישט מעהר, זענען אַלע געוואָרען פּונקט אַזוינע העלדען; אַלע האָבען אויסגעהערט פּאַסטען תּעניתים און האָבען נאָך זיך ערלויבט צו טון אַ סך אַנדערע זאַכען, וואָס ער איז זיין צייט און קיינמאַל נישט געוואָגט. האָט ער שוין נישט געהאַט וועמען צו ווידען, אַז „מע מעג". און פאַר

נ. לינדער.

(צומעריקע, ענגלאַנד, פּראָנקרייך, איטאַליע) פּאַלעס באַטעווען אין כינע מעהר ווי ביי זיך אינדערזייס און טרעטען מיט די פיס די כינעזער, און פאַר זי עקוויסטירט נישט קיין געווען און קיין מאָס - פּונקט אַזוי דריקען די כינעזער די יעניגע בירגער, וועל-כע האָבען דעם אַמגליק צו בעלאַנגען פון די שוואַכערע מלכות, וועלכע האָבען נישט קיין ספּע ציעלע ירוסדיקציעס אין כינע און געניסען נישט פון קיין עקסטרע-טעריטאָריעלע רעכט. צו די לעצטע בעלאַנגען אַלע אימפּאָרעטען פּונם אַמאַליגען רויס-לאַנד, אַלע בירגער פּונם איצטיגען סאָוועטן-רוסלאַנד און פון אַ גאַנצער רייע קליינע און גייל לענדער, וועלכע האָבען זיך געפּיהלעט אין אייראָפּע נאָכ'ן ווערסאַלער פּרידען.

די כינעזישע פּאַליציי און דעפּענסיווע איז בער-זעצט פון רויסישע ווייסע גוואַרדיעס, געוועזענע רו-סישע פּריסטאָועס, איספּראַוויקעס, אַקאַדאַר - טשעס און זשאַנדאַרמען און איז אַ געסט פון סאָ-רוצאָיע און געלד-אויספּרעסונג. אויף אַרײַנס - פּאַהרען פון איין פּראָווינג אין דער צווייטער מוז-ען האָבען אַנאַוואַסעפּילטע וואַסער-פּאַסט און וויי-זאָס ציהט זיך וואַסער-לאַנג. הויך די אייגענע נאַציאָ-אַלע פּעסע' מוז איטליכער פון די, וועלכע בע-לאַנגען צו די שוואַכע לענדער, האָבען אַ ספּעציעלען כינעזישען פּאַס, וועלכער ווערט געביטען וווייז מאל אין יאָהר און וועלכער קאָסט יעדען איי-בייגען דער-וואַסער-פּאַס 10 דאָלאַר. דער גאַנצער אַפּאַ-רעט איז צופּוילט די בעפעלקערונג קרעכט אַוי-טעין שווערען יאָך פון שטייערן און קאַרופּציע.

אין כאַרבי'ן לעבען ביי 12-14 סוויגער יודען. הויך דעם קומען אָן פיל יודען פון סאָוועטישע בירגער און פּערבלייבען נישט לאַנג. מען פּאַהרט ווייטער, אַנדערע שטעלען זיך אָפּ און אַרדנען זיך ווי עס איז איין, אַנדערע קעהרען זיך אַום צוריק קיין סאָוועטן-רוסלאַנד מיט'ן זעלבען אומ-לעבאַלען וועג און גיבען זיך אַבער פּריווייליג אין די הענד פון דער סאָוועטישער גרעניץ-וואַך. ביי די לעצטע עטליכע יאָהר האָבען יודען פּער-נומען אַ חשוּב'ען אַרט אַיבם מאַנדזשורישען עקספּאַרט, אַיבם עקספּאַרט פון די מאַנדזשורישע בעבלען, רויכנאָרג-עקספּאַרט. אויך דער פּלייט-עקספּאַרט האַנדעל איז פּערטראַטען פון יודען. אַ בערזייטענדיגע צאָהל יודען אין כאַרבי'ן זענען פּער-טראַטען אין די פּרייע פּראַפעסיעס. פיל יודען זע-נען דאָקטוירים, ירוסישע, פאַרמאַצעוטיקן, באַנק-אַנגעשטעלטע. אַ געוויסע צאָהל יודען האָבען זיך איינגעצויגען אין די האַנדעלס-אַנגעשטעלטע פון סאָוועטן-רוסלאַנד (באַסטראָג, נאַפּט - סינדיקאַט, טעקסטיל-סינדיקאַט, רעיוואַ-טרעסט, סאָוועט-לאַג-דאַל-באַנק, גאַס-סטראַך א. א.) אויך אויף די סאָ-וועטישע שטעלעס אויף דער מורח-כינעזישער איהר-זענבאַהן און איהרע פיל דעפּאַרטאַמענטען. נאָר די אַלע אויסגעצענסע קאַטעגאָריעס, וועלכע לעבט נאָך דערווייל נישט (הגם די אַלע שטעלעס זענען אויך נישט שטאַנדאָפּטיג און פּעסט), בילדען בלויז ביי דרייסיג פּראָצענט פון דער יודישער בעפעל-קערונג פון צפון-מאנדזשוריע און כאַרבי'ן. די לאַגע פּונם יודישען מיטעלשטאַנד אין כאַרבי'ן איז אַ באַרענלאַזע און זעהר נישט שטאַנדאָפּטיג. עס פּער-מאַכען זיך פיל געשעפטען צוליב דער טיעריקייט פון ריזיגערע און צוליב דער קאָסטאַטראַפּאַלער פּאַלונג פּונם כינעזישען דאָלאַר. אין כינע האָט איטליכע פּראָווינג בעוואַנדערע געלד. אויך איטליכע גרעסערע באַנק גיט אַרויס איהרע באַנקנאָטען. דער כינעזישער דאָלאַר אין כאַרבי'ן, וועלכער האָט זיך מיט 3-3 יאָהר צוריק קוואַטירט פאַר 50-60 אַמערי-קאַנצער סענט, קוואַטירט זיך איצט פאַר 12-13 סענט. דער גרעסטער טייל קאָממען, וועלכע האָ-בען זיך ליקוידירט אָדער פּערקלענערט, זענען יודישע. עס האָבען אויך אַנגעוואוינען זייער פּאַר-נסה די מעקלע'ס, וועלכע האָבען געלעבט אַרום דעם בייזש-עקספּאַרט. נאָך ערגער איז די לאַגע פּונם האַנדלעריקער, וועלכער קאָן נישט ביישטען די כינעזישע קאָנקורענץ און די שפּאַט-ביליגקייט פון אַרבייט. פאַר די לעצטע עטליכע יאָהר האָבען זיך ליקוידירט אין כאַרבי'ן אַ גאַנצע רייע בענק, צווישען וועלכע עס זענען אויך געווען די ווייט-מורח'ישע יודישע קאַמפּיר-באַנק און די ווייט-מורח' באַנק פּונם געגענזייטיגען קרעדיט, וועלכע איז אויך בעשטאַנען מיטעם אויסשליסליכן פון יו-דען. בללל איז די עקאָנאָמישע לאַגע פון די יודען אין צפון-מאנדזשוריע, פאַר די לעצטע יאָהרען אַ שווערע, נאָר איצט האָט דער קאָפּליקטע מיט אַ פּאַן נאָך מעהר פּערטריבט די לאַגע, דער קאַ-פּליקטע האָט אַרומגעקאַפּט דער געפּיט, וואו עס נעפינט זיך דער געדיכטסטער טייל פון דער יודי-שער בעפעלקערונג און כינע. נישט קוקענדיג אויף דעם, וואָס יאַפּאַן האָט, וועלענדיג אויסמירדען אַ סטוכן מיט סאָוועטן-רוסלאַנד, נישט אַקאָפּירט כאַר-בין און דעם גאַנצען פּאַס פון דער סאָוועטיש-כינעזישער (מורח-כינעזישער) איינעוואַהן, דאָך איז די שטימונג זעהר אַ געדריקטע, די לאַגע זעהר אַ וואַקעלדיגע, מען לעבט אויף אַ וואַלקען און מען איז נישט זיכער מיט'ן מאַרגענדיגען טאָג.

מנחם.

שירי רעז

מיט פּאַרזער שרינדען

ווי אויך פּערטינע שיי פּלען

ווערען ערשטקלאַסיג און רעזע אונטערברייט

צו ביליגע פּרייזען

ביי קערש, סוועראַווא 15

לינקע אַפּיציע, 1-סטער סטאַק.

מאנאט 14 7 טבת תרצ"ב

דעצעמבער

7.36 וון-אויסגאנג 3.24 וון-אויסגאנג

קהלה נערהמט איבער די שחיטה

האמוניקאטע פון דער סמאראטווע און וואיעוואודומווע. קהלה-פערוואלטונג האט נישט קיין רעכט צו אנגאזשירען נישט-עטאטאווע מורה-הוראות. קהלה-פערוואלטונג וועגטן בעשפייזען ארימע יודישע קינדער. — בעקאנטער יודישער אדוואקאט ארויסגעטרעטען פון דער יודישער קהלה

נעכטיגע ויזונג פון דער לאדזער יודישער קהלה-פערוואלטונג

נעכטען איז פארגעקומען א ויזונג פון דער קהלה-פערוואלטונג. אין אנהויב פון דער ויזונג ווערט בעטראכט דער קאמוניקאט פון דער סמא-ראסטווע וועגען דעם אפן פון צוזאמענשטעלען קהלה-בודשעסען. אין דעם קאמוניקאט ווערט די קהלה אויפגעפירט תיכף איבערצוגעהען אלע אינסטיטוציעס און אנדערע רעליגיעזע אייניקייטן גען די שחיטה.

די סענאטע פון דער ויזונג איז געווען א ברית פון אדוואקאט יאקוב לעווי, יורי-קאנסול פון דער דעפארטמענט-באנק און פון דער פירמע עטינגאן. אין דעם ברית בעט דער אדוואקאט, אזוי ווי ער איז א רעליגיאנאסער, זאל מען איהם שטרייכען פון דער רשימה פון דער יודישער קהלה. ס'איז בעשלאסען געווארען אויסצופירען דעם אדווי. לעווי, ער זאל צושטעלען א בעשינג-נונג פון דער סמאראטווע, אז ער איז ארויסגע-טרעטען פון יודישען גלויבען.

דאן ווערט איבערגעלייענט א ברית פון דעם היגען שוחט וויטשיקס א זון, אין וועלכען ער איז פארגעקומען א ויזונג פון דער קהלה-פערוואלטונג. אין אנהויב פון דער ויזונג ווערט בעטראכט דער קאמוניקאט פון דער סמא-ראסטווע וועגען דעם אפן פון צוזאמענשטעלען קהלה-בודשעסען. אין דעם קאמוניקאט ווערט די קהלה אויפגעפירט תיכף איבערצוגעהען אלע אינסטיטוציעס און אנדערע רעליגיעזע אייניקייטן גען די שחיטה.

ירעהטע צוגען לאדז-ואקאפאנע איז די הגאאות-טעג

(א) דעם 18, 19, 22, 23 און 24 ד. ה. וועלען קורסירען ספעציעלע דירעקטע וואגאנען צווישען לאדז און וואקאפאנע.

פערטשע א גאנצע משפחה

(2) פאגאטאוישע האט נעכטען ווידער ער-טיילט הילף א גאנצע משפחה. וואס איז פערטשע-דעם געווארען אויף עפעסבורסק 11, אין דער וואוינזון פון זיגמונט קאטינא.

ויך אויסגעלישט און צוברא-כען א פיס

(2) די 75-יאריגע מאריע זשורעק פון זי-ווישע 28 האט זיך נעכטען אויסגעלישט געבען מיליגערסק 35 און זיך צובראכען דעם רעכטען פוס. פאגאטאוישע האט זי אפגעפיהרט אין שפיטאל.

אפטיהען

היינטיגע נאכט-דיזשורען (2) היינט ביינאכט דיזשורען: מ. קאס-פערקאוויטש ווערשער 54, י. סיטקאוויטש (קא-פערקאוויטש 26), י. זונדלעוויטש (פיערערקאוויטש 25), סאקאלעוויטש און טאט (פשיאדאר 19), מ. ליפשיץ (פיערערקאוויטש 198), ריכטער און קאפארא 11) דיסטאפאר 86.

דאס וועגען וואס מ'רעדט...

ס'זענען פארהאן קוועסטיעס און פראבלעמען, וואס ווערען אויסגעמישען צו פערירען אין יע-דען סאלאן, ביי וועלכע פריילינג רויטלען זיך און פעריראטע פרייען לאזען אראפ די אויגען, ס'זענען אבער דערפאר דא פראבלעמען, וואס זע-נען די טעמעס פון טאג-געשעענישן. אזע עה-ליכע טעמע, וואס געהט נישט אראפ פון די לי-פען פון אלע לאדזער בירגער און אונטערשיד פון געשליכט, עלטער און פאליטישע איבערציי-גונגען איז דער איינציגער אין אונזער טאגס-דער-דערפון-הויז, קאנסום" ביי דער ווידעווער מאג-סקאטור, ראקטישנינער 54, צופאהר מיט טראמ-ווא-יען 10 און 16, וואס איז די ביליגסטע איינקויפ-קוועלע אין אונזער טאגס. קאנסום" ביי דער ווידעווער מאגסקאטור פארקויפט ערקויפט זעמליכע פרו-דאמען-און קינדער-קאנפעיצי, קאלאניאל און גא-לאנטעריע-סחורות, ווירטשאפטליכע געשריבע-רעשט-לעך און בראק ביי דער ווידעווער מאג, וועמענס פרייען ס'זענען געווארען פערקלענערט ביז 50 פראצענט.

אנ'אויסטערלישער שקצ'ישער געוועט...

ביי וועלכען עם קומט אום אויף א גרויזאמען אופן איינע לעבען

מען א שלאג געטון פון פיעטשארעקס מויל, און ער האט אנגעהויבען צו לויפען א צוואלפטער איבער דער קרעטשמע, און וואיענדיג פאר די אונטערשליכע יסורים.

קען א האלב ליטער בענוין, און צווייטען בלוין מיט א פאפיראס... פיעטשארעק איז דער זיף איינגעגאנגען, און זיך גאר אויסגערידט פאר אלע אנוועזענדע, אז באך דעם, ווי ער וועט שוין האבען דעם "ביסעל" בענוין איבערצוגיין, וועט דער שאפער אוועקשטעלען פאר'ן עולם א ליטער, "שטיסטע".

(2) נעכטען, צוליב "ענג-וונטאג" האבען זיך עטליכע יונגע שקצים געוויילט אין דער קרעטשמע פון דער מאלטשער, לאדזער פארויאט. עולם האט זיך נישט געוואלענעט און גע-מאכט א כוסה נאך א כוסה.

200 קינדער בעקליידט און בעשוכט דורך "מלבוש ערומים"

נעכטיגע פיערליכע בעקליידונג דאנקט דעם "נ' פאלקסבלאט" פאר דער ברייטווייליגער מיטהילף

איבער אין קורצע ווערטער די בעדייטונג פון דער איינציגער בעקליידונג מיט גרויס מיה און א-י-שטרענגונג איז אנגעקומען די היי-יאריגע וויג-שער-בעקליידונג פון 200 קינדער, אין דער צייט, ווען אלע יאהרען זענען בעקליידט געווארען 300 קינדער. דער שווערער קרויס האט בעשווערט די צארייט.

דער צווייטער רעדט יודעל גראמאן. די צארייט פון "מלבוש ערומים" — זאגט דער רעד-נער — איז דער אמת'ער, "מתן בסתר". אין לאדז זאגט מען שטארק פאר יתומים, מ'דארף אבער אויך זארגען פאר די הונדערטער לעבעדיגע יתומים, און דאס טוט, מלבוש ערומים".

נעכטען איז אין לאקאל פון יודישען בעקער-צער (פולטווסקיענא 57) פארגעקומען די היי-יאריגע פיערליכע ווינטער-בעקליידונג פון "מלבוש ערומים".

דאסמאל האט מען אויף דער בעקליידונג אויך געוועהן קינדער פון בעל הביתשע עלטערן, וועלכע זענען די גאנצע צייט געשטאנען אין א זיט מיט שפעוודיגע, אראפגעלאזטע אייגעלעך — דאס צרשטע מאל, וואס זיי דארפען אנקומען צום חסד פון גוטשארציגע מענשען — א צייכען פון דער צייט!...

פונם איטשע מאיר טייטעלבוים און דער נייער וויצע-פרעזעס יוזף בערנהיים שניידען דאן איבער דעם באנד פון בעקליידונג-צימער, און עס הייבט זיך אן די בעקליידונג. דער עהרען-פרעזעס יהושע שטיינבערג פיהרט אריין צוויי גאר-וואס בעקליידטע קינדערלעך, און מאכט מיט זיי א ברכה מלבוש ערומים און א שהחינו. מיט'ן אנטון די ערשטע 10 קינדער ווערט בעהערט די רבי'צין מינער, 50 קינדער ווערען בעקליידט א.ב. פון פערטשארענעס וויצע-פרעזעס סאלאמאנסקי.

J. REDER, Łódź קאנסאגאטיונער 11/13 (רוב זאכאדיא)

דער גאלדענער שדוך איינהייט פון פרייען אלע בילעטען בור 1 זלאטע בילעטען שוין צו בעקומען אין קאסע פון פילהארמאניע, נארוואגיישע 20.

לאדזער יודישער האמעראל-טעאטער וויקעני: דוד צעלטייטסטר היינט, מאנאטא גרויסע יובל-פארשטעלונג צום 50-טן מאל ס'ווערט געשפילט די סענסאציאנעלע פיעסט, וואס איז דער טאג-געשעען פון לאדז "א הארץ, וואס בענקט" מיט פערטא זאלאווסקא און לעאן געטליכערמאן אין וועלען גרוי-ווי אויף דאס 8 יאהריגע וואונדער-קינד לאלא אמזעל, כמעט בחנם! אלע בילעטען אין פארטער נור 50 גר. און 1 זל. ערשטע רייע א סך פערגעניגן פאר מיליון געלד. — שפאט ביליג! ביליגער ווי אין קינא.

קרייניגהייטען

דער „וויזא“ יריד

עס זענען בעפונען אמאל צייטען, ווען יידען זענען געלאפען אויף ירידים, מא'ן געלאפען קיין יארמאליניעק, קיין ניושני-גאוואראד ווער פס האט געהאט די מענליכקייט אין געלאפען קיין לייפציג. בעזונט הרבנים, אז מ'האט זיך אויף אזוי פערזינדיגט און מ'קאן נישט צוקומען צו די אלע גרויסע מקומות, האט זיך דער עולם א לאז געטון קיין... „וויזא“.

איהר פרעגט, וואו איז דאס „וויזא“? אויף דער אייראפעאישער מאפע וועט טאקע זיין שווער צו געפינען, נאר צופעליג, קאן איך אייך דאס זאגען, ווייל איך בין דארטען בעזונטען.

„וויזא“ געפינט זיך אין אינזער שטאט אויך דער שפאנעוויטש גאס טאקי דארטען, וואו די פרויען-געזעלשאפט „וויזא“ געפינט זיך. און דארטען האבן איך דעם שבת אין אונזער פערבראכט כמעט די גאנצע נאכט, ווייל ס'איז פארגעקומען דער ערשטע פון זייער טראדיציאנעלע חנוכה-קערמאש (יריד בלע"ז) וואס וועט געדויערען די גאנצע וואך.

אויף דעם דאזיגען יריד קיינט מען צו קויפען מכל המינים שהוא, טאקע וואס נאר א מיל קאן אריינברענגען, פשוט ווי אין דער מינה שטעהט: „מחוס ועד שריק געל“ און אלץ בחצי חנם. קודם איז דארטען ליכטיג און ווארים אזוי ווי אין בית-המדרש און מ'לאזט אייך דארטען חס ושלום נישט פאר'חלש'ן דאס הארץ, און דערצי כאפט מען נאך א טענצעל מיט'ן פלען האנד פשוט כיד המלך.

פיל צוגעהאלפן צו דער שמחה האבען די „ווילנער“, וואס האבען דערלאנגט דעם עולם ווי עס פאסט פאר חנוכה-פון זייער שמוח זיך, וואס ס'איז גוט אויף שבת און יום-טוב און א גאנצע וואך, און דער עולם האט פשוט געלעקט די פינגער...

המלך יודען, נישט געזארגט, וואס מ'האט פערזינדיג יענע אמאליגע ירידים קעגן איהר היינט עווענען אויפ'ן וויזא-יריד.

„וויזא“ איז א מין דאסעלעס אינסטיטוציע ס'איז דא „זינג-וויזא“ און „אלט-וויזא“ אזוי למשל ווי ס'איז דא „ינג-שערקען“ און „אלט-שערקען“, אדער ווי אין סידור שטעהט בחורים ונס בתולות זקנים עם נערים, אלעמען זעהט מען דארטען אלע זענען זיך מתעסק לטובה - „וויזא“ און ס'איז כדאי זי צו ווינען א גוטען ענפאלג.

שר של אש.

חנוכה-אווענד ביי דער „פאלקס-פארטיי“

שבת איז אין לאקאל פון דער „פאלקס פארטיי“ פארגעקומען א חנוכה-אווענד. נאך א רעפערענץ פון ראטמאן פ. כארי ווע גען דער בעדייטיג פון חנוכה, איז דורך דער דראם, סטודיע אויסגעהירט געווארען א פראגראם וועלכער איז בעשטאנען פון פאלקס-לידער, רעצי-סאציעס און הומאריסקעס פון פריץ נאָמבערג א.א.

די לעצטע היי-יאהריגע זיצונג פון שטאט-ראט

ווי וועט אויסזעהן דער איבעראיהריגער שטאט-בוודזשעט?

צוטרעטען צו די ארבייטען איבערן שטאט-בוודזשעט אויפ'ן יאהר 1932-33 און רעפריבער וועלען אלע לויפענדע פראגען ערלעדיגט ווערען אויף דער דאזיגע שטאט-ראט. אין שייכות דערמיט וועט דער שטאט-בוודזשעט, - לויט ווי מען אינפארמירט אונז - קאן סטראוירט ווערען גענוי. לויט דעם היי-יאהריגע זיין אלגעמיינע סומע וועט אויסמאכען 54 מיליאן זלאטעס.

אכט זעלבסטמארדען אין אייז טאג

ואחרון-אחרון, עדווארד מאלינאווסקי'ן האט מען חושד געווען, אז ער איז בעגאנגען א גנבה, און מ'האט איהם אפגעזאגט פון פאסטען - האט ער זיך אויסגעהאנגען אין הויז-קאדעט (אויף פיטריקאווער 24).

(א) אין טויער אויף דאנילאווסקי'ן 3 האט אויסגעטרוקען יאדינע די ארבייטסלאזע יליא וואלינסקא (פון קאלעניצ 5). געטון האט זי עס כחמת נויט.

דאס זעלבע און צוליב דערזעלבער סבה האט אויך געטון דער ארבייטסלאזער אוינסט ריפער אויפ'ן לעזנהער-פלאץ.

אום מורא פאר איהר מען, האט אויסגע-טרוקען יאדינע מיט סובלימאט די יאהריגע סטאניסלאווע יארשעוויטש (אויף דעמבאווע 11), אויך וואלינסקא 91 האט זיך אפגעטרוקען קען מיט א נישט-בעקאנטען סם די יאהריגע סטאניסלאווע בינאלסקא, אן-עלעקטראטעכניקערס א ווייב.

דער 41-יאהריגער זיגמונט פאולאווסקי, פון דינסטרא 9, האט ווידער געקאנגען אפגע'הרג'עט פון זיין עקרת הים פאר קומען שפעס א היים שפאר-צרהייט, האט ער זיך איבערגעשניטען די אדערן אויף די הענד.

יודיש טעאטער אין „פילהארמאניע“
 דירעקטע: ד. צעלמיסער און א. בעזמאן.

היינט, מאנטיאג, 9 אווענד כמעט בחנם! אלע בילעטען אין פארטער צו 1 זלאטי, באקאן און גאלדענע 50 גראשן

רעגיא צוהער
 מיט דעם לאדזער ליפלינג

דעם טאטענס זונדערע
 אפערעטע אין 8 אקטען מיט רעגיא צוהער אין „טאטענס זונדערע“.

נאך דער פארשטעלונג צום לעצטן מאל צימבאליסמס מתנה דעם לאדזער טעאטער-עולם „דאס עיבור-יאהר“ סאטעווע אין 1 אקט, ווימגעס הרט 16 מאראק צימבאליסמס

אכטונג, טאטענס-מאמעס! איהר מוזט קומען מיט אייערע קינדער און ווייזט זיי ווי אזוי מען דארף בעהאנדלען עלטערן, ווען זיי מוזען אנקומען צו זיין ביי קינדער אויף די עלטער.

רעווערוירט איי דעם דאנערשטאג אווענד, און בעשטעלט אויך אייערע פריינד און בעקאנטע אין דעם זאל „אזא“ אויף דעם גראנדיעזען אווענד - יום-טוב אין דערוואכען - א טעאטער-פאראדע

1001 נאכט א.ג. „דאס טעלערעל פון הימערל“ מיט אנטייל פון דער גאנצער טרופע, ווי אויך ספעציעל ניי-אנאוויטע ארטיסטע. אלע בילעטען נור 1 זלאטי.

שיער אינגאנצען פערברענט געווארען

(2) יאן אנטאניעוויטש (לימאנאווסקי'ס 84) האט געוואלט ארויסהעלפען זיין ווייב, וואס איז ארויסגען אין געוואלבעל, און איז געגאנגען אליין איינהייצען אין אויווען: האט ער אפגעלייגט קיאה-לען און האלץ, און צוגעגעסען בעזונט, ס'זאל זיך שנעלער אנצירנדן ס'פייער... האט דאס פייער עקספלאדירט, און ארומגע-כאפט אנטאניעוויטש'ן, אזוי, אז מ'האט איהם א קוים-לעבעדיגען ארויסגעכעפט פון די סלאמען, און פאנגטאויב האט איהם אין א שווערען צושטאנד אפגעפיהרט אין שפיטאל.

גנבות ביי יודען

(א) ביי הערמאן גוטמאנען (ווערמאסקיענאג 75) האט מען ארויסגע'גנב'עט גארדערקאצע און וועט פאר אן-ערך 1000 זל. ביי חנה גרין (ווערמאנאג 25) - דאס נעמ-ליכע פאר 1200 זל. ביי דוד קריגע'רין (ווערמאנאג 9) - געשיך און וועט פאר 700 זל.

פון „מרכז עברי“

שבת איז אין שעהן דעקארירטען לאקאל פון „מרכז עברי“ פארגעקומען די פייערליכע דערעפונג פון העברעאישען קלוב פערבוהדען מיט א חנוכה-אווענד.

ה' פערטעהלן עפענט די פייערונג, בעגרייט אלע אנוועזענדע, ד"ר ח. בערלאס האלט א קורצען פאראדע, „מענינג לימא“, די העברעאישע סטודיע האבען אויסגעהירט העברעאישע לידער, דעקל-טאציעס און טענץ.

פאריגע וואך איז פארגעקומען די ערשטע זיצונג פון ראט ביים „מרכז עברי“, עס קאנסטיטיר-אירט זיך א פערזאנלעכע פון ראט: ה' ד"ר מ. פרידא, ד"ר י. פערנקעל, ד"ר א. סארטאקאווער, מ. לימאן, ש. ז. ראבינאוויטש און ה' ש. לעוו. נאך דער דיסקוסיע איבער'ן בערייכט ווערט בעשלאסען אדרבאצופיהרען א ווערברייטונגען-אקציע, א צאמאכען פארגערייטונגען צו דער אקציע פון „בית עברית עולמות“, עס ווערט אויך בעשלאסען איינצוגארדנען א פייערונגס-אויבליי פון ד"ר יעקב קאהאן צו זיין 50-יאהריגען געבורטסטאג.

פון פראפעסיאנעלען שערער-ארבייטער-פערטיי

די נייע פערזאנלעכע פון שערער-ארבייטער פערטיי, פילוסאפיענאג 19 איז צוגעטרעטען אדרבאצופיהרען א ברייטע קולטור-און אויפקלער-רונג-טעטיגקייט, ביי די יודישע שערער-ארבייטער. צו דעם צוועק האט זי איינגעפיהרט רעגולערע חברים-שמועסען איבער אקטועלע פראגען פונ'ם יודישען און אלגעמיינעם ארבייטער-לעבן, די וויכ-טיגע שמועסען קומען פאר רעגולער יעדען זונטאג גאכמיטאג.

אין דער פאר-יום-טוב-צייט איז די גרעסטע באהל בעל-הבית'סעס געקומען צו דער איבער-צייגונג, אז די איינקליפען קען מען אמבעסטען מאכען נאך אין „קאנסום“ ביי דער ווידע, מאן דערפאר הערט גאנץ לאזדו נישט אויף צו רען ווענען „קאנסום“ ביי דער ווידעווער מא-טעקטור.

ר. איזראעל. סאפער-ערע

א סענסאציאנעל-עראמיטער ראמאן פון דער לאדזער ווירקליכקייט

האלפטיג איז אונזער בעסטע בעאמטן אין דער באנק, מיר וועלען זי שטארק בעלידיגען, אויב מיר וועלען ביי איהר פלוצלונג אדרבאצופיהרען א רעוויזיע, אפשר וועלען מיר איהר געבען אביסעל צייט, זי זאל אין אידענטיג ברענגען איהרע ביכער.

גיין דאס נישט, איך וועל אייך זאגען ווענען וואס ס'האנדעלט זיך, ס'געהען צוים פער-שידענע פליאקעס וועגען איהר. מ'דערזעהלט מיר נאך פערשידענע זאכען, איך אליין בין פולשטענדיג איבערצייגט אין איהר אונשוילדיגקייט און עהרליכ-קייט און בדי צו מאכען א סוף צו אלע פליאקעס וויל איך אויפווייזען, אז איהר קאסע איז פולשטענדיג אין אידענטיג.

וועלען מיר אפשר איהר זאגען פריהער אויס ווענען וואס ס'האנדעלט זיך, בדי זי זאל נישט בעלידיגט ווערען.

טוט, וואס איהר ווילט, אבער די רעוויזיע הויבען מיר אן היינט נאכמיטאג.

גוט, איך וועל באלד מיט איהר רעדען. באלד נאכמיטאג האט ראווענאטאל צוגאמען מיטן דירעקטאר גאנסקי אגענהויבען אדרבאצופיהרען די רעוויזיע. פערעלען איז דאס געווען אינגאנצען גלייכטייליג, ווייל זי איז געווען זיכער, אז איהר קאסע איז אין אידענטיג. די רעוויזיע האט זעהר

לענג געדויערט. די דירעקטארען האבען נאכגע-קוקט יעדען דאקומענט און צום סוף איז געמאכט געווארען א סך-הכל וויפיל אין דער קאסע דארף זיך געפינען געלד.

צופרידען וואס די רעוויזיע האט זיך שוין געענדיגט, האט פערעלע אגענהויבען צו צעהלען דאס געלד פון דער קאסע, זי האט אויסגעזעהלט אלע ווערט-פאפירען, די אויסלענדישע וואלוטע און צום סוף דאס לויפענדע פוילישע געלד. גאנסקי האט געמאכט א סך-הכל פון אויסגעזעהלטען געלד און ס'האט זיך צוויסגעשטעלט, אז ס'פעהלען 100 טויזענד זלאטיס אין ווערט-פאפירען און אקציעס, וועלכע זענען שטענדיג געלעגען אין דער שטאלע-בער קאסע.

ס'איז זיכער געשעהען א טעות, האט פער-רעלע רעהיג געזאגט, מיר וועלען נאכאמאל צעהלען, די פראצעדור האט זיך אגענהויבען פון אנהויב אן, מ'האט געזעענעט נאכאמאל. געזעהלט גאנץ אמאל און דער רעזולטאט איז געווען דערזעלבע. ס'האבען געפעהלט דויעלבע 100 טויזענד זלאטעס. פערעלע האט זיך שוין אגענהויבען צו דער געווייזען און צוגאמען מיט איהר אויף גאנסקי און ראווענאטאל אליין.

אבער דאס איז דאך נישט מעגליך, האט פערעלע געזאגט און טרעווערען האבען איהר גע-שיקט אין האלד, ס'איז נישט מעגליך, איך האב זאך נישט געקענט האבען אצא טעות.

אפשר האט מען אייך בעגאבעט, האט ראווענאטאל רעהיג געזאגט.

ווי אזוי, הער שעה, די קאסע איז קיינמאל נישט אגענהויבען, אלץ איז שטענדיג געווען אויפ'ן ארט, אלץ איז געווען אין אידענטיג.

און אפשר האט איהר אימיצען צו פיל געלד אויסגעצאהלט?

אזוי פיל געלד? 100 טויזענד זלאטעס? אצא טעות האבן איך דאך נישט געקענט מאכען?

אויב אזוי, האט שוין גאנסקי קאטעגאריש געזאגט, פעהלט דאך דאס געלד.

ערשט איצט האט פערעלע דערפיהלט וואס פארא קאנסעקוענצען די דאזיגע רעוויזיע קען פאר איהר האבען, זי איז געווארען בלאס ווי א קרייד און זיך אגענהויבען וואקלען אויף די פיס, און קאפ האט איהר אגענהויבען צו שווינדלען זי און אומגעפאלען אויפ'ן שטובל און שווער געהלשט.

מ'האט זי נישט דערמונטערט און ראווענאטאל האט פערצוטרעטן איצט צו פערענדיגען די חשבונות און ערשט אויף צומארגעס זיך צוגעפאקמען, ער האט אויך בעפולען גאנסקי, אז קיינער זאל דער-וויל נישט וויסען ווענען די רעזולטאטען פון דער רעוויזיע, ראווענאטאל איז אוועק, ער האט געהאט א פערטיגע יאקאנעציע ווענען דעם גאנצען ענין, ביי איהם איז געווען זיכער, אז מ'האט פערעלען געזעט אן שיעקליך שפיעל, אז ס'איז ספעציעל צוגעגרייט געווארען פאר איהר א אומגליק, אויף וועלכען זי האט זיך נישט געריכט, וואס ס'איז פאר-געקומען האט ער דאך נישט געוואוסט.

און אפשר איז אנדערש? ס'איז דאך מעגליך אז פערעלע האט א געליבטען, וועלכען זי האט צוגעגרייט געווארען געלד, און דער אויפריכטיגסט פון בערטיאן האט ער נישט געגלויבט, אבער ס'איז דאך מעגליך, אז זי האט זיך דערוואוסט ווענען פערעלעס מאכנדיגקייטעס און האט זיך געוואלט רייני-זאכען.

פארטעצונג קומט

44 וויכטיג פאר מח'תנים 44

Ch. LAZNIK
44 גדאנסקה (רלונא) 44
מעל. 162-56

44 שדכו-ביורא "AMICUS"
וואס שטעהט אין פערבינדונג מיט אונזערע קונסטע

44 שדכו-ביורא "AMICUS"
וואס שטעהט אין פערבינדונג מיט אונזערע קונסטע

44 שדכו-ביורא "AMICUS"
וואס שטעהט אין פערבינדונג מיט אונזערע קונסטע

LEKARZ-DENTYSTA
S. LIBERMAN-HONIGSZTOK
צינער-גאס 14 (פריהער 46)
קדער אפיציעל. 1. שט. מעל. 225-82

Dr. REICHER
med.
פאלודניאווא 28, טעל. 20193
ספעציאל-ארצט פאר מענער-שווערע-בעהאנדלונג

Dr. STARKER
med.
ווענערשע הויט, הער און בלאו-קראנקייטען
12 שרודמייעסקא 12
טעל. 126-87

Dr. Z. Rakowski
ספעציאליסט פאר אירען, נאז, האלו,
און לונגען-קראנקייטען
11-טען ליסטאפאד 9
קאנסטאנטינער טעלעפאן 127-81

DOKTOR
H. SOŁKOWSKI
צעגעלניאנא 4, טעל. 216-90
ספעציאל-ארצט פאר הויט-און ווענערשע

Dr. med.
W. Eychner
אקושיטריע און פרויען-קראנקייטען
וואינאס איצט 4 צעגעלניאנא 4
(נעבן סינא, טשארי) טעל. 134-72

Dr. J. LUBICZ
med.
כירורג-ארמאפעד
פאלודניאווא 9, טעל. 183-17
קראנקייטען פון די ביינער, געלעגקען,

Dr. J. LUBICZ
med.
כירורג-ארמאפעד
פאלודניאווא 9, טעל. 183-17
קראנקייטען פון די ביינער, געלעגקען,

Dr. J. LUBICZ
med.
כירורג-ארמאפעד
פאלודניאווא 9, טעל. 183-17
קראנקייטען פון די ביינער, געלעגקען,

נערוועזע מענשען
שטארבען פריהער!
האט איהר אויך אמצאל בעמערקט ביי זיך איינעם
פון די פאלגענדע סמנים פון א נערווען-ערשעפונג?

קראנ-קייטא-מעאטער
ZACHETA
26 זגערוזשער 26
היינט און פאלגענדע טעג!
דער גרעסטער פילם פון דער וועלט!

ריבעס-פאראדע
Ernest Lubicz
Jeanette Mac Donald,
Maurice Chevalier
נאראמאלע פרויען פון די פלעצער.

Artyst. Zakład Fotograficzny
"POLONIA"
ŁÓDŹ, Sw. JERZEGO Nr. 11.
דער פאטאגראפישער אטעלייר, פאלאניא

Artyst. Zakład Fotograficzny
"POLONIA"
ŁÓDŹ, Sw. JERZEGO Nr. 11.
דער פאטאגראפישער אטעלייר, פאלאניא

Artyst. Zakład Fotograficzny
"POLONIA"
ŁÓDŹ, Sw. JERZEGO Nr. 11.
דער פאטאגראפישער אטעלייר, פאלאניא

Artyst. Zakład Fotograficzny
"POLONIA"
ŁÓDŹ, Sw. JERZEGO Nr. 11.
דער פאטאגראפישער אטעלייר, פאלאניא

יעדער איינציגער
מעבעל
האט זיך איי
בערזייגט,
אז פאר
דיוואנס, פעלצער, נאדער אבען אויף
צאהלט די העכסטע פרייען
א.ווייצימאן
טעלעפאן 191-00.

PORADNIA
WENEROLOGICZNA
פון דאקטוירים-ספעציאליסטען
וואוואדוקא 1.
נאך דער ווענערשע הויט-קראנקייט.

"SANATO"
ביורגיש-ווענערשע-אנשטאלט
אגראדאווא 10, טעל. 213-57
גינעאלאגיש-ווענערשע-
אנטיילונג
ד"ר מעד.ש. איינער, ד"ר מעד. י. בוימ, ד"ר מעד.

מעבעל
וואס ווילען הויפען מעבעל
טיר בעזעצן אויף זענער שלע ארט מעבעל פון די בעסטע
אויסל. סטערעוטיפען. די פרויען זענען רעדויערע מיט 50%

זיכערע הילף און ארפואה
אחו א אפעראציע, און בלום, אהו א פעסער און
אהו בלום-פערניפונג פאר קראנקע אויף הילפע פאר
מענער ווייבער און מינדער, פערשידענע קאליקעס

Specialist J. RAPAPORT, Ortoped
von Lemberg Łódź, WOLCZANSKA 10,
tel. 221-77, front, parter.
געמערקונג: דאס פערזענליכע ערשיינען פון די קראנקע אוי אונ-
בערזיגט נאטורל. די אפעראציע האט אונזערע פאלגענדע אויבן-
טעכע-ערשעפונגען: פראיע, ד"ר פאראנאמא, פראיע, ד"ר י. מאו
רישטער, פראיע, ד"ר בר. קויעלאוואסמי און אויך אנדערע.

Gustaw Winter
Łódź, Nowaka 16.
דעם נאמען ספעציאליסט דעם ה"ר ד"ר י. ר. פאראנאמא, וואוי-
האט און פאר הילפע דעם נאמען ספעציאליסט דעם ה"ר ד"ר י. ר. פאראנאמא, וואוי-
דעם העכטע 70 יאהר און האב ווער נעלימען אויף דער ווער בעפער-
ליכער קראנקייט און היינט ביי אונז פון איהר. אויך עס פעהל שלעסן
דעם אויבערזעצונגען ספעציאליסט.